

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษา" มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจในข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนิสิตนักศึกษาจากคณะนิเทศศาสตร์ / คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน และคณะรัฐศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 970 คน ทั้งนี้ได้ใช้สถิติความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สำหรับการสรุปและอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อนั้น จะนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไป และพฤติกรรมการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองของนิสิตนักศึกษา
2. พฤติกรรมการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษา
3. ความคาดหวังจากการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษา
4. การใช้ประโยชน์ และการได้รับความพึงพอใจจากการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษา

1. ลักษณะทั่วไป และพฤติกรรมการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองของนิสิตนักศึกษา

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 970 คน แบ่งเป็นนิสิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 482 คน แบ่งเป็นนิสิตจากคณะนิเทศศาสตร์ 231 คน และนิสิตรัฐศาสตร์ 251 คน และเป็นนักศึกษา

จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 488 คน เป็นนักศึกษาจากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน 248 คน และเป็นนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ 240 คน

สำหรับสื่อที่นิสิตนักศึกษาเปิดรับข่าวสารการเมืองมากที่สุดนั้น พบว่า สื่อที่นิสิตนักศึกษาเปิดรับข่าวสารการเมืองมากเป็นอันดับหนึ่งคือสื่อโทรทัศน์ คิดเป็นค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 50 - 60 ของนิสิตนักศึกษาที่ตอบ

อย่างไรก็ตามแม้ในภาพรวมจะพบว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่นิสิตนักศึกษามีการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองมากที่สุด แต่ก็มีข้อน่าสังเกตคือ สื่อประเภทสื่อบุคคล เช่น การพูดคุยระหว่างเพื่อนนั้น เป็นสื่อที่นิสิตนักศึกษาจากคณะนิเทศศาสตร์ และวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน เลือกเปิดรับมากกว่านิสิตนักศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์

2. พฤติกรรมการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษา

2.1 ความบ่อยครั้งในการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษา นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์เป็นประจำทุกวัน คิดเป็นประมาณร้อยละ 40 รองลงมาคือเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ประมาณ 3 - 4 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นประมาณร้อยละ 30

แต่ในประเด็นเรื่องของความบ่อยครั้งในการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์นั้น ก็พบข้อน่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือพบว่า นิสิตคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลับเป็นคณะเดียวที่เปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์บ้างนานๆ ครั้งมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาร่วมกับประเด็นแรกในเรื่องของสื่อที่นิสิตนักศึกษาเปิดรับมากที่สุดข้างต้นก็ได้พบผลที่สอดคล้องกันว่า นิสิตจากคณะนิเทศศาสตร์จะมีการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อบุคคลมากกว่านิสิตนักศึกษาอื่นๆ ทั้งนี้อาจจะเป็นผลมาจากเรื่องของความรู้ความเข้าใจทางการเมืองซึ่งนำไปสู่ความสนใจทางการเมือง ซึ่งจากการวิจัยก็พบว่า นิสิตคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นกลุ่มที่มีนิสิตที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองน้อยที่สุด ปัจจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจ และความสนใจทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาจึงน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ได้

2.2 ช่วงเวลาที่นิสิตนักศึกษาเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จะเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ในช่วงเวลา 17.00 - 22.00 น. และช่วงของข่าวภาคค่ำ

คือหลัง 22.00 น. เป็นช่วงเวลาที่นิสิตนักศึกษาเปิดรับมากที่สุดรองลงมา ทั้งนี้ น่าจะเป็นด้วยสาเหตุที่ว่าข่าวภาคค่ำเป็นข่าวที่มีระยะเวลาการนำเสนอานานกว่าข่าวช่วงอื่นๆ ทำให้สามารถเสนอรายละเอียดของข่าวได้ชัดเจน อีกทั้งเป็นเวลาที่นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เลิกเรียน และเดินทางกลับถึงบ้านแล้ว

2.3 รูปแบบรายการข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับชมมากที่สุด รูปแบบรายการประเภทข่าวเป็นรูปแบบของรายการข่าวสารการเมืองที่นิสิตนักศึกษาเปิดรับมากที่สุด คิดเป็นประมาณร้อยละ 70 ซึ่งผลการวิจัยของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน (2535) ซึ่งพบว่าข่าวโทรทัศน์เป็นข่าวที่ได้รับความนิยมมากกว่าข่าวจากสื่อประเภทอื่น ทั้งนี้เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเสนอข่าวได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ มีหลากหลายรูปแบบ มีลีลาการนำเสนอ น่าติดตาม มีการวิเคราะห์ประกอบเนื้อหาข่าว สามารถเสนอข่าวได้ละเอียด และต่อเนื่องมากกว่าสื่อประเภทอื่น ด้วยเหตุนี้ข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์จึงเป็นที่นิยมของนิสิตนักศึกษามากกว่าข่าวจากสื่อประเภทอื่น นอกจากนี้รายการข่าวก็เป็นรูปแบบที่สถานีโทรทัศน์ทุกช่องมีการนำเสนอเหมือนกันหมด ในขณะที่รายการที่มีรูปแบบวิเคราะห์ และสนทนาสัมภาษณ์ จะมีการนำเสนอในเพียงบางสถานีเท่านั้น อีกทั้งรายการข่าวยังเป็นรายการที่ผู้รับสารสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายกว่า เพราะเป็นเพียงการบอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ส่วนรายการประเภทวิเคราะห์ และรายการสนทนาสัมภาษณ์ ผู้รับสารจำเป็นต้องมีความรู้ความสนใจในเรื่องนั้นอยู่ก่อนแล้วจึงจะสามารถติดตามเรื่องราวได้ ด้วยเหตุนี้รายการข่าวจึงเป็นรายการที่ได้รับความนิยมมากกว่า

2.4 สถานีที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์มากที่สุด สถานีโทรทัศน์ ITV คิดเป็นประมาณร้อยละ 30 - 40 รองลงมาคือ ช่อง 7 และ ช่อง 3 ตามลำดับ ส่วนสถานีที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับชมข่าวสารการเมืองน้อยที่สุดคือ ช่อง 11 ซึ่งมีไม่ถึงร้อยละ 1

2.5 ความชื่นชอบในเนื้อหารายการเกี่ยวกับการเมืองทางโทรทัศน์พบว่า รายการข่าว ITV เป็นรายการที่กลุ่มตัวอย่างมีความชื่นชอบมากที่สุด โดยพบว่านิสิตนักศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ของทั้ง 2 มหาวิทยาลัยมีความชื่นชอบในรายการนี้มากกว่านิสิตนักศึกษาจากคณะนิเทศศาสตร์และคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน สำหรับรายการอื่นๆ ของ ITV คือรายการสายตรงไอทีวี รายการไอทีวีทอล์ก ก็มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความชื่นชอบในรายการนั้นสูงเช่นเดียวกัน คือมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.7 เกือบทั้งสิ้น ยกเว้นเพียงแต่รายการฟังความรอบข้างเท่านั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ารายการอื่นๆ ของ ITV ส่วนรายการจากสถานีโทรทัศน์อื่นที่ได้รับความนิยมจากนิสิตนักศึกษานั้น รายการข่าวของทุกสถานีก็จะเป็นรายการที่ได้รับความนิยมชื่นชอบมากที่สุดเช่นกัน

3. ความคาดหวังจากการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษา

นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยของความคาดหวังจากการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ไม่ต่างกันมากนัก คือประมาณ 3.00 - 4.00 คืออยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ในขณะที่นักศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จะมีค่าเฉลี่ยของความคาดหวังมากกว่านิสิตนักศึกษากลุ่มอื่นๆ คืออยู่ในระดับ 4.00 ขึ้นไป

สำหรับประเด็นหรือเนื้อหาของข่าวสารทางการเมืองที่นิสิตนักศึกษาแต่ละคณะและมหาวิทยาลัยให้ความคาดหวังนั้นพบว่า นิสิตจากคณะนิเทศศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักศึกษาคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความคาดหวังที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารในประเด็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ และสถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศเหมือนกันทั้ง 3 คณะ ส่วนความคาดหวังที่จะได้รับทราบข่าวสารจากการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ในประเด็นอื่นๆ นั้น นิสิตนักศึกษาจากคณะนิเทศศาสตร์และคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนจะมีความคาดหวังในเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องปากท้องประชาชนมารองลงมาจากประเด็นทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ แต่นิสิตในคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะมีความคาดหวังในเนื้อหาเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน และพฤติกรรมที่ไม่น่าไว้วางใจของนักการเมืองมารองลงมาจากประเด็นทางเศรษฐกิจ

ที่แตกต่างออกไปเล็กน้อยก็คือนักศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่ากลุ่มอื่นกลับให้ความคาดหวังที่จะรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคาดหวังที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารในประเด็นเกี่ยวกับนโยบายทางเศรษฐกิจและการค้าของประเทศ และความคาดหวังที่จะรับทราบเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศตามมา ซึ่งทั้ง 2 เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทางเศรษฐกิจ และนโยบายการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจทั้งสิ้น จุดนี้แสดงให้เห็นว่า ในขณะที่นิสิตนักศึกษาอีก 3 คณะ ให้ความสนใจกับเรื่องของเศรษฐกิจในภาพรวม แต่นักศึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะต้องการเนื้อหาที่ในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายมากเป็นพิเศษ

ทั้งนี้สำหรับประเด็นข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ที่นิสิตนักศึกษามีความคาดหวังว่าน่าจะได้รับการนำเสนอผ่านทางสื่อมวลชนมีดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น ความคืบหน้าของกฎหมายลูกรัฐธรรมนูญ การกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครอง เรื่องเกี่ยวกับการเมืองส่วนท้องถิ่น และเรื่องเกี่ยวกับองค์กรประชาชน

2. ความเคลื่อนไหวและนโยบายของต่างๆ ของพรรคการเมือง เรื่องของนักการเมือง ความคิดเห็นและความขัดแย้งของนักการเมือง ความขัดแย้งภายในพรรคการเมือง หรือระหว่างพรรคการเมือง ความขัดแย้งภายในรัฐบาล และความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับฝ่ายค้าน คดีทางการเมืองต่างๆ รวมไปถึงการทำงานของสส. หรือผลงานของส.ส.แต่ละเขต

3. พฤติกรรมที่ไม่น่าไว้วางใจของนักการเมือง การคอร์ปชั่นหรือพฤติกรรมส่วนตัวที่ไม่ดีของนักการเมือง เบื้องหลังของนักการเมือง การใช้อิทธิพลของนักการเมือง การแจกแจงทรัพย์สินของนักการเมือง การซื้อขายเสียงในการเลือกตั้ง ความสัมพันธ์เบื้องหลังระหว่างนักการเมืองแต่ละคน หรือระหว่างนักการเมืองกับนายทุน ศีลธรรมจรรยาของนักการเมือง กิจกรรมอื่นๆ ของนักการเมือง

4. ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับกลุ่มต่างๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์หรือความขัดแย้งกับฝ่ายทหาร ฝ่ายข้าราชการประจำ ตลอดจนความสัมพันธ์กับนายทุน รวมไปถึงความคิดเห็นหรือบทบาทจากกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการ นิสิตนักศึกษา หรือประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง

5. นโยบายขอรัฐบาล เช่น ความชัดเจนของนโยบายต่างๆ เรื่องของงบประมาณในการบริหารประเทศที่แน่นอน ความโปร่งใสของรัฐบาล ความมั่นคงของชาติ เบื้องหลังเหตุการณ์สำคัญต่างๆ การตรวจสอบข้อเท็จจริงในการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล และการบริหารงานของข้าราชการประจำ

6. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นข่าวสารที่กลุ่มตัวอย่างคาดหวังที่จะได้รับมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นความชัดเจนในเรื่องการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ รายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายการลงทุนต่างๆ ทางเศรษฐกิจ ปัญหาและภาระหนี้สินที่เกิดจากการตัดสินใจในโครงการต่างๆ ของรัฐ แนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหนี้สินของรัฐบาล ปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชน อิทธิพลของ IMF ต่อประเทศไทย

7. ความสัมพันธ์และนโยบายระหว่างประเทศ เช่น การวิเคราะห์การเมืองและเศรษฐกิจไทย จากต่างชาติ มุมมองจากต่างชาติต่อประเทศไทย

ซึ่งจากความคาดหวังของนิสิตนักศึกษาในประเด็นและเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์นี้ ได้แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาซึ่งถือว่าเป็นชนชั้นปัญญาชนยังคงให้ความสนใจกับเหตุการณ์ทางการเมืองและสังคมของประเทศไม่ใช่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการที่จะแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ที่กระจ่างชัดเจนเกี่ยวกับโครงสร้างระบบการเมืองและระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย

สำหรับความคาดหวังจากการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษาที่มีระดับความรู้ทางการเมืองต่างกัันนั้นพบว่าจะมีความคาดหวังจากประเด็นข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ในกรอบเนื้อหาสาระแบบเดียวกัน แต่จะแตกต่างกันในการเรียงลำดับก่อนหลังของความต้องการดังต่อไปนี้

1. กลุ่มที่มีความรู้ทางการเมืองต่ำ จะมีความต้องการหรือมีความคาดหวังในเนื้อหาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศมากเป็นอันดับหนึ่ง ตามมาด้วยเรื่องของนโยบายทางเศรษฐกิจและการค้าของประเทศ และเรื่องของสถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศ

2. กลุ่มที่มีความรู้ทางการเมืองปานกลาง มีความต้องการหรือมีความคาดหวังในเนื้อหาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศมากเป็นอันดับหนึ่งเช่นกัน รองลงมาคือเรื่องของสถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศ แต่ที่แตกต่างจากกลุ่มแรกก็คือ กลุ่มนี้จะมีความต้องการและคาดหวังเกี่ยวกับเรื่องปัญหาปากท้องของประชาชนเป็นอันดับสาม

3. กลุ่มที่มีความรู้ทางการเมืองสูง มีความต้องการหรือมีความคาดหวังในเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ การแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศ และเรื่องเกี่ยวกับการตัดสินใจในนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลเป็นอันดับสาม

4. การใช้ประโยชน์ และการได้รับความพึงพอใจจากการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของ นิสิตนักศึกษา

นิสิตนักศึกษาจะมีการใช้ประโยชน์จากข่าวสารการเมืองเพื่อตอบสนองความต้องการในลักษณะดังนี้

1. นิสิตนักศึกษาทั้ง 4 กลุ่มจะมีการใช้ประโยชน์จากข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์เพื่อตอบสนองความต้องการในลักษณะ Cognitive Need มากที่สุด ซึ่งเป็นความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชน เพื่อจะได้ข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจในตัวบุคคล เหตุการณ์ หรือสิ่งต่างๆ โดยมีการใช้ประโยชน์ในเรื่องเพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ทางการเมือง และต้องการเป็นคนทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้ประโยชน์ในทางการศึกษา และต้องการทราบความคิดเห็นจากนักการเมือง นักวิชาการ สื่อมวลชน และประชาชนอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ จากทั้ง 2 มหาวิทยาลัย ซึ่งน่าจะเป็นเพราะสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง โดยตรงอยู่แล้ว

2. การใช้ประโยชน์จากข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ที่รองลงมาคือ เพื่อตอบสนองความต้องการในลักษณะ Integrative Need ซึ่งเป็นความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชน เพื่อจะได้รับความเชื่อถือ ความมั่นใจ ความมั่นคง และสถานภาพอันเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการใช้ประโยชน์ในการนำไปใช้สนทนากับผู้อื่น โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาของการสื่อสารมวลชน ของทั้ง 2 มหาวิทยาลัย ที่นิยมเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อบุคคลมากกว่า นิสิตนักศึกษาในสาขาวิชารัฐศาสตร์

3. สำหรับการใช้ประโยชน์จากข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ เพื่อตอบสนองความต้องการในลักษณะ Affective Need นั้นเป็นการใช้ประโยชน์ที่นิสิตนักศึกษาทั้งหมดมีการใช้ประโยชน์ค่อนข้างน้อย เพื่อเทียบกับการใช้ประโยชน์ในลักษณะ Cognitive Need และ Integrative Need การใช้ประโยชน์ในแบบ Affective Need เป็นความต้องการที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อมวลชน เพื่อจะได้รับความพึงพอใจ หรือประสบการณ์ทางด้านอารมณ์ รวมถึงในเรื่องของความสวยงาม หรือศิลปะต่างๆ ซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่ค่อยปรากฏในข่าวสารประเภทข่าวสารการเมือง ยกเว้นการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์เนื่องจากไม่มีรายการอื่นจะดู หรือเพื่อฆ่าเวลา

สำหรับการใช้ประโยชน์ และการได้รับความพึงพอใจจากการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของกลุ่มที่มีระดับความรู้ทางการเมืองต่างกันพบว่า

1. กลุ่มที่มีความรู้ทางการเมืองต่ำ

1.1 มีการใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการในด้าน Cognitive Need มากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องเพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ทางการเมือง และต้องการเป็นคนทันต่อเหตุการณ์ เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของนักการเมือง นักวิชาการ สื่อมวลชน และประชาชนอื่นๆ และอันดับสามคือเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในทางการศึกษา ส่วนประโยชน์ในเรื่องของการนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อตัดสินใจนั้น กลุ่มนี้ไม่ค่อยใช้ประโยชน์ในด้านนี้เท่าใดนัก

1.2 มีการใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการในด้าน Integrative Need รองลงมา โดยเฉพาะเรื่องของการใช้ประโยชน์เพื่อนำไปสนทนากับผู้อื่น

1.3 การใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการในด้าน Affective Need พบว่าเป็นเรื่องที่กลุ่มนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญและให้ความคาดหวังเท่าใดนัก

2. กลุ่มที่มีความรู้ทางการเมืองปานกลาง

2.1 มีการใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการในด้าน Cognitive Need มากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องเพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ทางการเมือง และต้องการเป็นคนทันต่อเหตุการณ์ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในทางการศึกษา และเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของนักการเมือง นักวิชาการ สื่อมวลชน และประชาชนอื่นๆ

2.2 มีการใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการในด้าน Integrative Need รองลงมา โดยเฉพาะกลุ่มนี้มีการใช้ประโยชน์เพื่อนำไปสนทนากับผู้อื่นมากที่สุด และอย่างไรก็ตามถึงแม้การใช้ประโยชน์เพื่อเสริมย้ำความเชื่อของตนเองนั้นกลุ่มนี้จะมีการใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง แต่ก็ยังมากกว่ากลุ่มที่มีความรู้ทางการเมืองต่ำ

1.3 การใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการในด้าน Affective Need พบว่าเป็นเรื่องที่กลุ่มนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญและให้ความคาดหวังเท่าใดนัก

3. กลุ่มที่มีความรู้ทางการเมืองสูง

กลุ่มนี้มีการใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการในด้าน Cognitive Need, Integrative Need และ Affective Need ในเรื่องต่างๆ เหมือนกับกลุ่มที่มีความรู้ทางการเมืองปานกลาง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มนี้จะมีการใช้ประโยชน์เพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ทางการเมือง และต้องการเป็นคนทันต่อเหตุการณ์น้อยกว่ากลุ่มที่มีความรู้ทางการเมืองปานกลาง แต่จะมีการใช้ประโยชน์เพื่อเป็นกิจวัตรประจำวันอย่างหนึ่งมากกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้กลุ่มนี้ยังมีการใช้ประโยชน์ในเรื่องเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง สูงกว่าอีก 2 กลุ่มอีกด้วย

โดยสรุปแล้ว นิสิตนักศึกษาทุกกลุ่มความรู้เปิดรับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์เพื่อประโยชน์ในการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ทางการเมือง และต้องการเป็นคนทันต่อเหตุการณ์มากที่สุด นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษายังมีการนำเอาข่าวสารการเมืองที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ อีก ได้แก่ การใช้ประโยชน์ในทางการศึกษา ต้องการทราบความคิดเห็นจากนักการเมือง นักวิชาการ สื่อมวลชน และประชาชนอื่นๆ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากแผนที่แสดงความพึงพอใจในการบริโภคข่าว (Media News Gratification) ตามแนวคิดของ Wenner (1985) จะเห็นได้ว่า เหตุผลในการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษาก็เป็นไปตามแผนที่ของ Wenner กล่าวคือนิสิตนักศึกษามีการใช้ข่าวเพื่อประโยชน์ทางด้านข้อมูลเพื่อการอ้างอิง (Orientational Gratification) ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของการติดตามข่าวสารเพื่อรู้เหตุการณ์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อ หรือเพื่อใช้ในการศึกษา และใช้ข่าวสารเพื่อเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับสังคมซึ่งรับรู้จากข่าวสาร เข้ากับเครือข่ายส่วนบุคคลของบุคคล (Social Gratification) ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการนำเอาข่าวไปใช้เพื่อสนทนากับผู้อื่น

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บตัวอย่างจากนิสิตนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์และรัฐศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่านั้น ซึ่งยังไม่ครอบคลุมถึงนิสิตนักศึกษาทั้งหมดทุกคณะทุกมหาวิทยาลัย เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลา และงบประมาณ ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างมาเพียงบางส่วนเท่านั้น

2. เนื่องจากแบบสอบถามของงานวิจัยชิ้นนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองซึ่งเป็นเรื่องยาก และมีการวัดความสนใจทางการเมืองและความรู้ทางการเมืองด้วย การที่ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเองจึงก่อให้เกิดผลเสียบางประการที่ทำให้ผู้ตอบบางคนไม่เข้าใจคำถาม และตอบแบบไม่ตั้งใจตอบ แม้ว่าผู้วิจัยจะแก้ปัญหาโดยการคอยตอบข้อสงสัยของผู้ตอบในขณะที่แจกแบบสอบถามในชั้นเรียน แต่ก็ไม่สามารถจัดปัญหานี้ได้ เพราะปรากฏว่ามีผู้ตอบบางคนตอบไม่ครบจนจบแบบสอบถาม ซึ่งอาจจะเป็นเพราะต้องใช้เวลาในการตอบมาก และแบบสอบถามมีจำนวนหลายหน้า จึงควรระวังในการตั้งคำถามให้ชัดเจน และเข้าใจง่ายกว่านี้

3. การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเพียงอย่างเดียว ทำให้ได้ข้อมูลในบางเรื่องไม่ลึกนัก โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสภาวะทางจิตใจและสังคมของผู้รับสารแต่ละคนซึ่งอาจจะมีผลต่อพฤติกรรมในการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ เนื่องจากแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปิดให้เลือกตอบ ทำให้คำตอบที่ได้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ซึ่งในประเด็นนี้น่าจะมีการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการอื่นเพิ่มเติมด้วย เช่น การสัมภาษณ์ หรือการทำ Focus Group เพื่อให้ได้คำตอบในแต่ละประเด็นที่ต้องการศึกษาได้ชัดเจน และละเอียดกว่าการใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นของตนเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจในการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ของนิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นเพียงผู้รับสารกลุ่มหนึ่งในสังคมเท่านั้น จึงควรจะมีการศึกษาต่อในครอบครัวถึงผู้รับสารอื่นๆ ทั่วไปด้วย เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่หลากหลายมากขึ้นกว่านี้ อันจะได้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผน ปรับปรุงการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ให้ตรงตามความคาดหวังและความต้องการของผู้รับสารให้มากที่สุด

2. ควรจะมีการศึกษาการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจข่าวสารการเมืองจากสื่ออื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบกับสื่อโทรทัศน์ ว่าผู้รับสารมีความการใช้ประโยชน์และได้รับความพึงพอใจจากสื่อแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. ควรจะมีการศึกษาถึงเนื้อหาของข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ด้วยว่า สารที่นำเสนอออกมาตรงตามความคาดหวังและความต้องการของผู้รับสารหรือไม่ และเนื้อหาของข่าวสารการเมือง

ทางโทรทัศน์ส่วนใหญ่มีการนำเสนอไปในทิศทางใดและเรื่องใดมากที่สุด โดยอาจจะมีการศึกษาเปรียบเทียบเนื้อหาของข่าวสารการเมืองจากแต่ละสื่อด้วยว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

4. ควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับทัศนคติ และความคิดเห็นของผู้รับสารเกี่ยวกับข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ในปัจจุบัน ทั้งในแง่ของรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการนำเสนอ เพื่อจะได้เข้าใจถึงจุดเด่น จุดด้อยของข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงการนำเสนอข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์ต่อไปให้มีคุณภาพ และตรงกับความต้องการของผู้รับสารอย่างแท้จริง